ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 30.10.2001
COM(2001) 619 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τον κατάλογο των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στη συγκεφαλαιωτική έκθεση του 2002.

Σκοπός της ανακοίνωσης αυτής είναι η παρουσίαση νέας σειράς δεικτών για τη συγκεφαλαιωτική έκθεση του 2002. Στην ανακοίνωση περιγράφεται επίσης η πρόοδος που επιτέλεσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής κατά το τελευταίο έτος όσον αφορά την ανάπτυξη νέων διαρθρωτικών δεικτών και τη βελτίωση εκείνων που ήδη χρησιμοποιούνταν πέρυσι.

Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ο νέος κατάλογος χαρακτηρίζεται από σταθερότητα ενώ διατηρεί ορισμένο βαθμό ευελιξίας.

Εφέτος είναι η δεύτερη χρονιά που η Επιτροπή επιλέγει κατάλογο διαρθρωτικών δεικτών. Για να εξακολουθήσει ο κατάλογος αυτός να διατηρεί υψηλό βαθμό **σταθερότητας**, στην προηγούμενη σειρά δεικτών έγιναν περιορισμένες μόνον αλλαγές. Η σταθερότητα αυτή αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την αξιολόγηση της προόδου που επιτυγχάνεται από έτος σε έτος όσον αφορά την επίτευξη των στόχων. Παράλληλα, με τον τρόπο παρέχεται η δυνατότητα να βελτιωθούν περαιτέρω η αξιοπιστία και η ποιότητα των δεικτών. Ωστόσο, η σύνταξη του καταλόγου των δεικτών έγινε με πνεύμα **ευελιξίας** προκειμένου να περιληφθούν στον εν λόγω κατάλογο δείκτες που αντικατοπτρίζουν νέες πολιτικές προτεραιότητες ή αποτελεσματικότεροι δείκτες που εν τω μεταξύ κατέστησαν διαθέσιμοι.

Ο κατάλογος παραμένει βραχύς και ισορροπημένος ως προς τους διάφορους τομείς που καλύπτει .

Ο κατάλογος των δεικτών διατηρήθηκε **βραχύς**. Παρέχεται έτσι η δυνατότητα καλύτερης εστίασης των πολιτικών μηνυμάτων που εξάγονται από τους δείκτες. Η **ισορροπία** μεταξύ των διαφόρων τομέων διατηρήθηκε, με έξι δείκτες για κάθε έναν από τους πέντε τομείς και πέντε δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση.

Η κυριότερη αλλαγή είναι η προσθήκη νέου τομέα για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ (Ιούνιος 2000), στον κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών προστέθηκε ένας νέος τομέας που αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει νέους δείκτες για τις κλιματικές μεταβολές, τις βιώσιμες μεταφορές, τις απειλές στη δημόσια υγεία και τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Μετά από την ολοκλήρωση των σχετικών εργασιών, καταρτίσθηκαν και προστέθηκαν και νέοι δείκτες για τις διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών, την ποιότητα της εργασίας, τα διδακτορικά διπλώματα στον τομέα των επιστημών της τεχνολογίας καθώς και για την διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου.

Επιτελέστηκε

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιτέλεσαν σημαντική πρόοδο

σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη και την βελτίωση των δεικτών.

όσον αφορά την ανάπτυξη νέων δεικτών και την βελτίωση της ποιότητας των ήδη υφιστάμενων. Η πρόοδος αυτή αφορά ιδίως την εκπόνηση δεικτών σε αρκετούς τομείς: δυνητικό ΑΕΠ, ποιότητα της εργασίας, οριακός (και μέσος) πραγματικός φορολογικός συντελεστής, οικονομία της γνώσης, ψηφιακή κοινωνία, δημογραφία των επιχειρήσεων, διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου, εγγραφή νέων εταιρειών, κοινωνική συνοχή και περιβάλλον. Συνολικά, οι εργασίες αυτές έδωσαν τη δυνατότητα προσθήκης εννέα νέων δεικτών στον κατάλογο. Κατά το ερχόμενο έτος, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα συνεχίσουν να εργάζονται για την ανάπτυξη δεικτών σε ευρύ φάσμα τομέων. Οι εργασίες για τους σύνθετους δείκτες σχετικά με την οικονομία της γνώσης θα έχουν ολοκληρωθεί πριν από την συγκεφαλαιωτική έκθεση για το 2003 και το συνολικό ζήτημα των σύνθετων δεικτών θα εξετασθεί περαιτέρω.

Διαρθρωτικοί δείκτες

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Κατά το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2000, η Ένωση έταξε τον *"στρατηγικό στόχο για την επόμενη δεκαετία: να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή"* (παράγραφος 5 των συμπερασμάτων του Συμβουλίου). Το Συμβούλιο αναγνώρισε την ανάγκη να συζητά σε τακτική βάση και να αξιολογεί την πρόοδο που πραγματοποιείται για την επίτευξη του στόχου αυτού με βάση διαρθρωτικούς δείκτες που θα έχουν συμφωνηθεί από κοινού. Για το σκοπό αυτό κάλεσε (παράγραφος 36): *"... την Επιτροπή να συντάσσει ετήσια συγκεφαλαιωτική έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται βάσει διαρθρωτικών δεικτών - οι οποίοι θα συμφωνηθούν - σχετικά με την απασχόληση, την καινοτομία, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή."*

2. Ανταποκρινόμενη στο αίτημα αυτό, η Επιτροπή ενέκρινε στις 27 Σεπτεμβρίου 2000 κατάλογο διαρθρωτικών δεικτών βάσει του οποίου επιτεύχθηκε συμφωνία με το Συμβούλιο. Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιήθηκαν στη συγκεφαλαιωτική έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης. Οι εν λόγω δείκτες αποδείχθηκαν χρήσιμοι για τον προσδιορισμό των τομέων στους οποίους πρέπει να αναληφθούν περαιτέρω πρωτοβουλίες καθώς και για την μέτρηση της επιτελεσθείσας προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας.

3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης (Μάρτιος 2001) συζήτησε, με βάση τη συγκεφαλαιωτική έκθεση της Επιτροπής και τους διαρθρωτικούς δείκτες, *"τον τρόπο εκσυγχρονισμού του ευρωπαϊκού μοντέλου και την επίτευξη του στρατηγικού στόχου της Ένωσης για την επόμενη δεκαετία, ο οποίος αποφασίστηκε στη Λισσαβόνα"* (παράγραφος 2). Από τις συζητήσεις αυτές προέκυψαν πολυάριθμες νέες προτεραιότητες όσον αφορά τους διαρθρωτικούς δείκτες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης ζήτησε να βελτιωθεί η παρακολούθηση των δράσεων που έχουν αναληφθεί υπέρ της κοινωνικής ένταξης και ζήτησε να καταρτιστούν και να υποβληθούν προς έγκριση, πριν από τα τέλη του 2001, δείκτες για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Κάλεσε επίσης το Συμβούλιο και την Επιτροπή να καταρτίσουν δείκτες σχετικά με τις δυνατότητες μέριμνας για τα παιδιά και την ποιότητα της εργασίας και να μεριμνήσουν ώστε να εξαλειφθούν οι μισθολογικές διακρίσεις-διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών.

4. Τον Ιούνιο 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ συμφώνησε σχετικά με *"μια στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη η οποία συμπληρώνει την πολιτική δέσμευση της Ένωσης για την οικονομική και κοινωνική ανανέωση και προσθέτει μια τρίτη, περιβαλλοντική διάσταση στη στρατηγική της Λισσαβόνας"* (παράγραφος 20). Στα συμπεράσματα του Γκέτεμποργκ υπογραμμίζονται τέσσερις τομείς δράσης στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης: η αντιμετώπιση του προβλήματος των κλιματικών μεταβολών, η χρησιμοποίηση φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορικών μέσων, η αντιμετώπιση των κινδύνων για τη δημόσια υγεία και η πιο υπεύθυνη διαχείριση των φυσικών πόρων. Μετά από την ενσωμάτωση της αειφόρου ανάπτυξης στη διαδικασία της Λισσαβόνας, συμφωνήθηκε όπως η Επιτροπή "*αξιολογεί την εφαρμογή της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη στην ετήσια συγκεφαλαιωτική της έκθεση, βάσει ορισμένων βασικών δεικτών, τους οποίους θα καθορίσει το Συμβούλιο ενόψει του εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του 2002"* (παράγραφος 25).

II. ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

5. Οι εργασίες κατάρτισης των διαρθρωτικών δεικτών που διεξάγουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης στρέφονται γύρω από τρεις κύριους άξονες:

(i) περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των δεικτών που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης για το 2001·

(ii) ακριβής διατύπωση ορισμών και συγκέντρωση κατάλληλων στοιχείων για τον συμφωνηθέντα κατάλογο των προς ανάπτυξη δεικτών· και

(iii) εκτίμηση της σκοπιμότητας τροποποίησης του καταλόγου δεικτών, σε συνάρτηση με την πρόοδο που καταγράφεται στην κατάρτιση νέων δεικτών και τις πολιτικές προτεραιότητες που καθορίστηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Στοκχόλμης και του Γκέτεμποργκ.

6. Η βελτίωση των δεικτών αυξάνει την αξιοπιστία των συμπερασμάτων που μπορούν να εξαχθούν από τη μελέτη των δεδομένων της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης. Η Eurostat, σε συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής και τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών, καταβάλλει προσπάθειες για να βελτιωθεί η ποιότητα των δεικτών του καταλόγου. Στο πλαίσιο αυτό, η Eurostat προέβη σε ποιοτική αξιολόγηση του κάθε δείκτη, η οποία βασίστηκε σε πολυάριθμα κριτήρια όπως η έγκαιρη διαθεσιμότητα, η καταλληλότητα, η συγκρισιμότητα, ο αριθμός των καλυπτόμενων χωρών και το μήκος των χρονολογικών σειρών. Από το Φεβρουάριο του 2000 έχουν ήδη επέλθει βελτιώσεις στα δύο τρίτα περίπου των διαρθρωτικών δεικτών. Όσον αφορά τη διάδοση των δεδομένων, η Eurostat δημιούργησε στο Διαδίκτυο ιστοθέση προσβάσιμη στο κοινό και με όλα τα διαθέσιμα στοιχεία της περιόδου 1991-2000 για τους διαρθρωτικούς δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στη συγκεφαλαιωτική έκθεση του 2001.

7. Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί το κυριότερο αποτέλεσμα των εργασιών για τους διαρθρωτικούς δείκτες που διεξήγαγαν κατά το τελευταίο έτος οι υπηρεσίες της Επιτροπής. Στο τμήμα ΙΙΙ παρατίθενται οι κύριες αρχές στις οποίες στηρίζεται ο νέος κατάλογος δεικτών. Στο τμήμα IV παρουσιάζεται αυτός ο νέος κατάλογος και εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους ορισμένοι δείκτες περιλήφθηκαν στο φετινό κατάλογο ενώ άλλοι αφαιρέθηκαν. Τέλος, στο τμήμα V περιγράφεται η πρόοδος που επιτέλεσαν από το περασμένο έτος οι υπηρεσίες της Επιτροπής όσον αφορά την ανάπτυξη νέων δεικτών. Περισσότερες λεπτομέρειες για το θέμα αυτό καθώς και ο νέος κατάλογος των δεικτών που πρέπει να αναπτυχθούν παρουσιάζονται στο παράρτημα 3.

III. ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΝΕΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΔΕΙΚΤΩΝ

8. Εφέτος είναι το δεύτερο έτος που η Επιτροπή οφείλει να επιλέξει μια σειρά διαρθρωτικών δεικτών. Ο κατάλογος των δεικτών παρουσιάζει υψηλό βαθμό **σταθερότητας** ώστε να παρέχει τη δυνατότητα διαχρονικής μέτρησης της επιτευχθείσας προόδου, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του Συμβουλίου. Δεδομένου ότι πολλά διαρθρωτικά προβλήματα παραμένουν συνήθως για μεγάλο χρονικό διάστημα, η σταθερότητα αποτελεί το ενδεδειγμένο χαρακτηριστικό του καταλόγου αυτού. Ταυτόχρονα, αυτό παρέχει τη δυνατότητα συνεχούς βελτίωσης των δεικτών σε όρους αξιοπιστίας και ποιότητας. Η αλλαγή δεικτών κάθε έτος θα δυσχεράνει πολύ την προσπάθεια αυτή τόσο για την Eurostat όσο και για τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες.

9. Ωστόσο, για την επιτυχή έκβαση των εργασιών αυτών απαραίτητο στοιχείο ήταν επίσης και η **ευελιξία** καθότι καθορίστηκαν νέες προτεραιότητες και, εν τω μεταξύ, κατέστησαν διαθέσιμοι πιο βελτιωμένοι δείκτες. Η ευελιξία αυτή αντισταθμίστηκε ωστόσο από την ανάγκη να διατηρηθεί ένας επαρκής βαθμός σταθερότητας ώστε κάθε ετήσια συγκεφαλαιωτική έκθεση να επιτρέπει την συνεκτική και τεκμηριωμένη αξιολόγηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ.

10. Η κυριότερη μεταβολή που επήλθε εφέτος στον κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών είναι η προσθήκη ενός πέμπτου τομέα που αφορά το **περιβάλλον**. Οι επιλεγέντες στον τομέα αυτό δείκτες καλύπτουν τους τέσσερις μεγάλους άξονες που υπογραμμίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ (συγκεκριμένα: τις κλιματικές μεταβολές, τις βιώσιμες μεταφορές, τις απειλές για τη δημόσια υγεία και τη διαχείριση των φυσικών πόρων).

11. Ο κατάλογος των δεικτών πρέπει να παραμείνει **βραχύς** προκειμένου να εκπέμπει σαφή και καλά εστιασμένα πολιτικά μηνύματα αλλά θα πρέπει ταυτόχρονα να είναι **ισορροπημένος** ώστε να αντικατοπτρίζει την ίση σημασία που αποδίδεται από τη Λισσαβόνα και το Γκέτεμποργκ στους διάφορους τομείς δράσης που είναι η απασχόληση, η καινοτομία και η έρευνα, η οικονομική μεταρρύθμιση, η κοινωνική συνοχή και το περιβάλλον. Για το λόγο αυτό η παρούσα ανακοίνωση περιλαμβάνει 36 δείκτες, δηλαδή σχεδόν τον ίδιο αριθμό με το προηγούμενο έτος, και αυτό παρά την προσθήκη του νέου τομέα για το περιβάλλον. Κάθε τομέας περιλαμβάνει 6 δείκτες ώστε να υπάρχει ισοδύναμη κάλυψη όλων των τομέων.

12. Όλοι οι νέοι δείκτες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο προέρχονται από τη σειρά δεικτών που ανέπτυξαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής μετά τη σύνοδο κορυφής της Στοκχόλμης. Εξάλλου, αυτοί οι νέοι δείκτες πρέπει να προκύπτουν από διαδικασίες καθορισμού δεικτών και μέτρησης επιδόσεων που εφαρμόζονται σε τομεακό επίπεδο. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η συνοχή όλων των αυτών των τομεακών διαδικασιών με τους συνολικούς διαρθρωτικούς δείκτες.

13. Όλοι οι νέοι δείκτες πρέπει να ικανοποιούν επίσης ορισμένα κριτήρια τα οποία χρησιμοποιήθηκαν και για την αρχική επιλογή δεικτών. Πρέπει να είναι: (1) εύκολοι στην ανάγνωση και την κατανόησή τους· (2) προσαρμοσμένοι στις εξεταζόμενες πολιτικές· (3) συνεκτικοί μεταξύ τους· (4) διαθέσιμοι έγκαιρα· (5) συγκρίσιμοι μεταξύ των κρατών μελών και, στο μέτρο του δυνατού, με τρίτες χώρες· (6) επιλεγμένοι από αξιόπιστες πηγές· και (7) δεν πρέπει να επιβαρύνουν υπερβολικά τα κράτη μέλη και τους ερωτώμενους.

14. Τέλος, στην συγκεφαλαιωτική έκθεση για το 2002, οι διαρθρωτικοί δείκτες δεν θα καλύπτουν τις **υποψήφιες χώρες**. Ωστόσο, η Eurostat ήδη συνεργάζεται με τις στατιστικές υπηρεσίες των υποψήφιων χωρών προκειμένου να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των διαρθρωτικών τους δεικτών. Με τον τρόπο αυτό αναμένεται ότι οι υποψήφιες χώρες θα συμπεριλαμβάνονται στους διαρθρωτικούς δείκτες από το 2003, όπως ζήτησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ. .

IV. Ο ΝΕΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

15. Ο νέος κατάλογος δεικτών καταρτίστηκε σύμφωνα με τις προαναφερόμενες αρχές. Συνολικά, προστέθηκαν εννέα νέοι δείκτες ενώ οκτώ άλλοι αφαιρέθηκαν από το σχετικό κατάλογο. Οι περισσότερες από αυτές τις αλλαγές ήταν επιβεβλημένες λόγω της προσθήκης του νέου τομέα για το περιβάλλον. Έτσι, οι τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική) αντικατοπτρίζονται σε ολόκληρη τη σειρά των δεικτών.

16. Ο κατάλογος περιλαμβάνει επίσης νέους δείκτες για τους οποίους επιτεύχθηκε επαρκής πρόοδος όσον αφορά τη συγκέντρωση στοιχείων, όπως ο δείκτης για τη "διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου", ή δείκτες που αντιστοιχούν σε νέες πολιτικές προτεραιότητες, όπως οι δείκτες για τις "διαφορές αποδοχών μεταξύ ανδρών και γυναικών" και την "ποιότητα της εργασίας". Όλοι οι προστεθέντες δείκτες ικανοποιούν τα κριτήρια ποιότητας που περιγράφονται στο σημείο ΙΙΙ.

17. Λόγω της προσθήκης νέων δεικτών κρίθηκε απαραίτητο να εγκαταλειφθούν άλλοι δείκτες που υπήρχαν στον κατάλογο του προηγούμενου έτους. Το έργο αυτό ήταν δυσχερές διότι οι δείκτες του προηγούμενου έτους είχαν επίσης επιλεγεί σύμφωνα με αυστηρά κριτήρια ποιότητας. Ωστόσο, οι δείκτες αυτοί αφαιρέθηκαν διότι ήταν λιγότερο κατάλληλοι για την εκπόνηση των αντίστοιχων πολιτικών από τους νέους διαθέσιμους δείκτες, διότι υπήρχε σε ορισμένο βαθμό επικάλυψη με άλλους δείκτες του καταλόγου ή, σε μια περίπτωση, διότι υπήρχαν αμφιβολίες σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων.

Γενική οικονομική κατάσταση

18. Οι δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση απεικονίζουν το συνολικό οικονομικό πλαίσιο στο οποίο λαμβάνουν χώρα οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Στο νέο κατάλογο, ο δείκτης που αφορά το **χρέος της γενικής κυβέρνησης** αφαιρέθηκε από τον κατάλογο διότι υπήρχε σε ορισμένο βαθμό επικάλυψη με τον δείκτη "δημοσιονομικό υπόλοιπο", ο οποίος επίσης μετρά την εξέλιξη της δημοσιονομικής κατάστασης. Ο δείκτης για την **ενεργειακή ένταση της οικονομίας** περιλήφθηκε στο νέο τομέα για το περιβάλλον καθότι ο τομέας αυτός αποτελεί καταλληλότερο πλαίσιο ένταξης του εν λόγω δείκτη. Ο δείκτης για το "ποσοστό ανεργίας" μετακινήθηκε από τον τομέα "απασχόληση" στους δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση (βλ. Παράγραφο 23).

Απασχόληση

19. Οι δείκτες για την απασχόληση αφορούν πολλούς από τους βασικούς στόχους που τέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας και συγκεκριμένα: την ενίσχυση της απασχόλησης στην Ένωση, την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη συνέχιση μιας "ενεργητικής πολιτικής για την απασχόληση", δίδοντας π.χ. έμφαση στη δια βίου μάθηση.

20. Στο νέο κατάλογο προστέθηκε δείκτης για τις **"διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών"**· η προσθήκη αυτή έγινε μετά από αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στοκχόλμης για κατάρτιση δεικτών με σκοπό *"να διασφαλισθεί ότι δεν θα υπάρχουν διαφορές αμοιβών οι οποίες εισάγουν διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών"*. Για τη συγκέντρωση περαιτέρω πληροφοριακών στοιχείων που θα χρησιμοποιηθούν για να αναλυθούν οι διαφορές αμοιβών που εισάγουν διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών θα διεξαχθούν περαιτέρω εργασίες επεξεργασίας των στοιχείων για τις αμοιβές ανάλογα με το φύλο· τα στοιχεία αυτά θα προσαρμοσθούν βάσει παραγόντων όπως η ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης/δεξιοτήτων, το επάγγελμα, η εμπειρία και ο τομέας.

21. Στο νέο κατάλογο προστέθηκε δείκτης για την **ποιότητα της εργασίας** λόγω της ιδιαίτερης έμφασης που δόθηκε στο ζήτημα αυτό από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης. Ο ιδιαίτερος δείκτης για τα εργατικά ατυχήματα επελέγη διότι η υγεία και η ασφάλεια στον χώρο της εργασίας αποτελούν θεμελιώδη πτυχή της ποιότητας της εργασίας,

όπως σημειώνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο "Πολιτική Απασχόλησης και Κοινωνική Πολιτική: ένα πλαίσιο για την επένδυση στην ποιότητα"[1]. Άλλοι όμως δείκτες για την ποιότητα της εργασίας, όπως η "δια βίου μάθηση", είχαν ήδη προστεθεί στον κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών.

22. Ο **δείκτης απασχόλησης των γυναικών** συγχωνεύθηκε με τον δείκτη απασχόλησης μετά από την απόφαση, ενόψει της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης, να μην καταρτίζονται πλέον ανά φύλο οι δείκτες απασχόλησης και ανεργίας. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται οι επικαλύψεις μεταξύ δεικτών. Το ίδιο θα μπορούσε να εφαρμοσθεί και για άλλους διαρθρωτικούς δείκτες, όπως οι δείκτες κοινωνικής συνοχής, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία. Το ζήτημα αυτό χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

23. Ο **δείκτης ανεργίας** μετακινήθηκε στη γενική οικονομική κατάσταση καθότι πρόκειται για ένα κοινώς χρησιμοποιούμενο δείκτη του οικονομικού κλίματος. Κρίθηκε επομένως καταλληλότερο να περιληφθεί ο δείκτης για το ποσοστό ανεργίας στον ίδιο τομέα με τους άλλους δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση, όπως η αύξηση του ΑΕΠ και ο πληθωρισμός, προκειμένου να απεικονισθεί η γενική οικονομική κατάσταση εντός της οποίας λαμβάνουν χώρα οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

24. Ο ορισμός του **φορολογικού συντελεστή χαμηλόμισθων** τροποποιήθηκε και πλέον έχει ως εξής "μόνο άτομο που κερδίζει το 67% του μέσου εργατικού μισθού"[2], γεγονός που επιτρέπει να εκτιμηθούν καλύτερα τα κίνητρα ή τα αντικίνητρα που μπορεί να έχει το φορολογικό σύστημα στην πρόσληψη εργαζομένων, δεδομένου ότι οι εργοδότες δεν προσλαμβάνουν σε συνάρτηση με την οικογενειακή κατάσταση και διότι οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης δεν μεταβάλλονται σημαντικά ανάλογα με το είδος του νοικοκυριού. Εξάλλου, ο καθορισμός του ορίου 67% του μέσου εργατικού μισθού αντικατοπτρίζει καλύτερα την εστίαση του δείκτη στους χαμηλόμισθους-μόνα άτομα παρά στα έγγαμα ζεύγη-οικογένειες, με εργαζόμενο τον έναν από τους συζύγους και αμειβόμενο με το 100% του μέσου εργατικού μισθού.

Καινοτομία και Έρευνα

25. Οι δείκτες για την καινοτομία και την έρευνα αντικατοπτρίζουν τη σημασία που αποδίδει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας στη μετάβαση σε μια οικονομία βασιζόμενη στη γνώση και η οποία πρέπει να διευκολυνθεί με τη βελτίωση των πολιτικών για την Ε&Α, την εκπαίδευση και την κοινωνία της πληροφορίας.

26. Στο νέο κατάλογο προστέθηκε δείκτης για τα **διδακτορικά διπλώματα στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας**. Σε μια βασιζόμενη στη γνώση οικονομία, η διαθεσιμότητα υψηλής ποιότητας ανθρώπινου δυναμικού είναι καθοριστικής σημασίας για τη δημιουργία και διάδοση της γνώσης. Τα νέα διδακτορικά στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας μετρούν την μελλοντική ικανότητα του ανθρώπινου δυναμικού να παράγει, διαδίδει, κατανοεί και χρησιμοποιεί νέα γνώση.

27. Ο δείκτης για τις **δαπάνες ΤΠΕ** αφαιρέθηκε από τον περυσινό κατάλογο λόγω των αμφιβολιών που προέκυψαν, από την τελευταία ανακοίνωση, σχετικά με την ποιότητα των

[1] COM(2001)313 τελικό

[2] Ο δείκτης αυτός οριζόταν προηγουμένως ως ο φορολογικός συντελεστής για ένα έγγαμο ζευγάρι (με ένα μόνο μισθό, ίσο με το 100% του μέσου εργατικού μισθού) με δύο παιδιά (αμφότερα μεταξύ πέντε και δώδεκα ετών).

στοιχείων και των αποτελεσμάτων που παρήγαγε ο δείκτης αυτός. Ο ορισμός του, παραδείγματος χάρη, είναι υπερβολικά ευρύς για να είναι ένας καλός δείκτης των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις ΤΠΕ, καθότι δεν διαχωρίζει τις επενδυτικές δαπάνες από εκείνες που αφορούν τα καταναλωτικά προϊόντα στον τομέα της ΤΠΕ. Επομένως, οι συγκρίσεις μεταξύ χωρών ενδέχεται να οδηγήσουν σε λανθασμένα συμπεράσματα, καθότι οι επενδύσεις στις ΤΠΕ επηρεάζουν προφανώς περισσότερο τη μελλοντική ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης. Έτσι, ορισμένα κράτη μέλη στα οποία οι καταναλωτικές δαπάνες είναι σχετικά υψηλές θα εμφανιστούν να έχουν προβάδισμα σε σχέση με άλλες χώρες όπου το ύψος των δαπανών είναι παρεμφερές αλλά οι δαπάνες είναι περισσότερο προσανατολισμένες προς τις επενδύσεις. Ωστόσο, επειδή οι επενδύσεις σε ΤΠΕ αποτελούν σημαντικό δείκτη, περιλήφθηκαν στο νέο κατάλογο δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν (βλ. παράρτημα 3)

28. Ο δείκτης για τις **εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας** επίσης αφαιρέθηκε από τον κατάλογο. Παρότι χρήσιμος για τη μέτρηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος των χωρών στους καινοτόμους κλάδους, ο δείκτης αυτός παρουσιάζει το μειονέκτημα ότι ο καθορισμός των προϊόντων υψηλής τεχνολογίας είναι σε κάποιο βαθμό εκ των πραγμάτων αυθαίρετος και παράλληλα, σε θεωρητικό επίπεδο, δεν είναι βέβαιο ότι όλες οι χώρες θα επιδιώξουν να εξειδικευθούν στις εξαγωγές υψηλής τεχνολογίας εάν το συγκριτικό τους πλεονέκτημα βρίσκεται σε άλλους τομείς.

29. Στον τομέα της καινοτομίας και της έρευνας έχει ήδη επιτευχθεί πρόοδος στην ανάπτυξη σύνθετων δεικτών για τη μέτρηση του ρυθμού μετάβασης της Ένωσης προς την οικονομία της γνώσης. Ειδικότερα, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες κατάρτισης δύο σύνθετων δεικτών για τις "επενδύσεις στην οικονομία της γνώσης" και για "τις επιδόσεις όσον αφορά τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης".

Οικονομική μεταρρύθμιση

30. Οι δείκτες οικονομικής μεταρρύθμισης αντικατοπτρίζουν την έμφαση που δόθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας στην μεταρρύθμιση των αγορών προϊόντων και κεφαλαίων. Με τους δείκτες αυτούς μετράται ο βαθμός ολοκλήρωσης της αγοράς, η επιτευχθείσα πρόοδος για την ελευθέρωση των βιομηχανιών δικτύου και οι στρεβλώσεις που μπορεί να προκαλέσει η παρέμβαση του δημοσίου στη λειτουργία των αγορών προϊόντων.

31. Στο νέο κατάλογο προστέθηκε δείκτης για την **διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου** προκειμένου να προσδιοριστεί ο βαθμός στον οποίο η ελευθέρωση ενέτεινε τον ανταγωνισμό στους τομείς αυτούς. Ο δείκτης αυτός μετρά τον βαθμό στον οποίο υποχώρησε το μερίδιο αγοράς του παραδοσιακού φορέα (δηλαδή εκείνου που κατείχε το μονοπώλιο πριν από την ελευθέρωση) ως αποτέλεσμα της εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά. Ο δείκτης αυτός συμπληρώνει το δείκτη τιμών στις βιομηχανίες δικτύου, καθότι εξηγεί την εξέλιξη των τιμών αυτών. Πρέπει να διεξαχθούν περαιτέρω εργασίες για την βελτίωση αυτού του δείκτη, και για το σκοπό αυτό απαιτείται στενή συνεργασία με την Eurostat και τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες προκειμένου να βελτιωθεί η βαθμός πληρότητας και η συγκρισιμότητα των στοιχείων.[3]

32. Ο δείκτης **εμπορικής ενοποίησης** αποσύρθηκε από το νέο κατάλογο διότι, παρά την ιδιαίτερη χρησιμότητά του για τη μέτρηση του βαθμού ενοποίησης της αγοράς, επικαλύπτει

[3] Η προσθήκη του δείκτη αυτού εξαρτάται από τη διαβίβαση στοιχείων εκ μέρους των κρατών μελών.

σε ορισμένο βαθμό τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχει ο δείκτης για τα "σχετικά επίπεδα τιμών". Ο δείκτης για τις **επενδύσεις στις επιχειρήσεις** εγκαταλείφθηκε επίσης διότι δεν παρέχει τη δυνατότητα να μετράται απευθείας η επιτευχθείσα πρόοδος όσον αφορά την οικονομική μεταρρύθμιση, γεγονός που τον καθιστά λιγότερο κατάλληλο για τον προσδιορισμό των πολιτικών που πρέπει να εφαρμοστούν.

Κοινωνική συνοχή

33. Οι δείκτες κοινωνικής συνοχής μετρούν το βαθμό εμμονής της φτώχειας και την κατανομή των εισοδημάτων, καθώς και τον επακόλουθο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, σύμφωνα με την επιθυμία που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, το οποίο κατέστησε την κοινωνική συνοχή στόχο υψηλής προτεραιότητας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης ζήτησε επίσης να βελτιωθεί η παρακολούθηση των διεξαγόμενων δράσεων υπέρ της κοινωνικής ένταξης.

34. Ο δείκτης για τα **νοικοκυριά ανέργων**, ο οποίος μετρά τον κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού στον οποίο η ανεργία εκθέτει ολόκληρα νοικοκυριά, αφαιρέθηκε από τον κατάλογο καθότι υπήρχε ορισμένου βαθμού επικάλυψη με τα στοιχεία που παρείχαν οι δείκτες για το ‘‘ποσοστό φτώχειας’’ και την "εμμονή της φτώχειας".

Περιβάλλον

35. Στο νέο κατάλογο περιλαμβάνονται έξι νέοι δείκτες για την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμπεργκ. Δύο από τους δείκτες αυτούς αφορούν την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών. Ο πρώτος, ο οποίος μετρά τις **εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου**, επελέγη λόγω της ύπαρξης επιστημονικών αποδείξεων για κλιματολογικές διαταραχές που συνδέονται με τη συγκέντρωση αυτών των αερίων στην ατμόσφαιρα (λόγω κυρίως της ανθρώπινης δραστηριότητας). Η θέρμανση, η παροχή υπηρεσιών, η βιομηχανία και οι μεταφορές - από κοινού με τις ανάγκες για την παράγωγή ενέργειας και την διύλιση πετρελαίου - χρησιμοποιούν το μεγαλύτερο μέρος των ορυκτών καυσίμων και συντελούν σημαντικά στις εκπομπές ρύπων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Η επιλογή του δεύτερου δείκτη, ο οποίος αφορά **την ενεργειακή ένταση της οικονομίας,** αιτιολογείται από το ότι η βελτιωμένη ενεργειακή αποτελεσματικότητα είναι ουσιαστικής σημασίας στοιχείο της πολιτικής για την αντιμετώπιση του φαινομένου των κλιματικών μεταβολών.

36. Δύο άλλοι δείκτες αφορούν τις βιώσιμες μεταφορές. Ο δείκτης **μεταφερθέντες όγκοι ως ποσοστό του ΑΕΠ** επιτρέπει να ελεγχθεί ο βαθμός στον οποίο η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ είναι πράγματι ανεξάρτητη από την ανάπτυξη των μεταφορών, στοιχείο το οποίο αποτελεί έναν από τους στόχους της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Παρουσιάζονται δυο χρονολογικές σειρές, η μια για τη μεταφορά εμπορευμάτων και η άλλη για τη μεταφορά επιβατών. Διεξάγονται εργασίες για την βελτίωση αυτών των δεικτών ώστε να καταγράφουν με ακριβέστερο τρόπο τις κινήσεις οχημάτων, οι οποίες αποτελούν καταλληλότερο μέτρο των επιπτώσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο δείκτης για την **κατανομή ανά μεταφορικό μέσο** παρακολουθεί τη μετατόπιση από τις οδικές και εναέριες μεταφορές στις σιδηροδρομικές και τις πλωτές μεταφορές καθώς και στις δημόσιες συγκοινωνίες· αυτό αποτελεί στόχο που αναφέρεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμπεργκ σχετικά με τη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

37. Επελέγη δείκτης για την **ποιότητα του αέρα σε αστικό περιβάλλον** ως ένας δείκτης που αντικατοπτρίζει μια από τις μεγαλύτερες απειλές για τη δημόσια υγεία. Η ύπαρξη καθαρού

αέρα στις πόλεις, όπου συγκεντρώνεται περίπου το 80% του ευρωπαϊκού πληθυσμού, αποτελεί σημαντικό παράγοντα δημόσιας υγείας. Ο δείκτης αυτός μετρά τον μέσο αριθμό ημερών κατά τις οποίες ορισμένοι ατμοσφαιρικοί ρύποι υπερέβησαν τα καθορισμένα όρια σε αστικές ζώνες.

38. Ο τελευταίος δείκτης παρακολουθεί την πρόοδο προς την αποτελεσματικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων. Ο δείκτης αυτός, ο οποίος αφορά **τη συλλογή, υγειονομική ταφή και καύση των αστικών αποβλήτων** αντικατοπτρίζει τους τρόπους παραγωγής και κατανάλωσης μιας κοινωνίας. Η πιο υπεύθυνη διαχείριση των φυσικών πόρων θα πρέπει να οδηγήσει σε μείωση της ποσότητας των αποβλήτων και στη μεγαλύτερη δυνατή χρήση της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης. Τα διαθέσιμα σήμερα στοιχεία δεν επαρκούν για την κατάρτιση δείκτη σχετικά με την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση, αλλά η κατάσταση αυτή μελλοντικά θα βελτιωθεί.

V. ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

39. Στην ανακοίνωσή της του προηγούμενου έτους για τους διαρθρωτικούς δείκτες, η Επιτροπή παρουσίαζε 13 δείκτες που επρόκειτο να αναπτυχθούν. Από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης αυτής το Σεπτέμβριο του 2000, και ιδίως από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης (Μάρτιος 2001), οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιτέλεσαν σημαντική πρόοδο προς την κατεύθυνση αυτή.

40. Για να αποφευχθεί η υπερβολική διασπορά των πόρων της Επιτροπής, αποφασίστηκε να επικεντρωθούν οι προσπάθειες στην κατάρτιση δεικτών στους ακόλουθους τομείς: δυνητική παραγωγή, ποιότητα της απασχόλησης, οριακός (και μέσος) πραγματικός φορολογικός συντελεστής, δημογραφία των επιχειρήσεων, οικονομία της γνώσης, ψηφιακή κοινωνία (ιδίως ηλεκτρονική κυβέρνηση), εγγραφή νέων εταιρειών, διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου, κοινωνική συνοχή και προστασία του περιβάλλοντος. Η επιλογή των τομέων αυτών βασίστηκε στις προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην περυσινή ανακοίνωση της Επιτροπής και σε εκείνες που υπογράμμισε το Συμβούλιο των Υπουργών. Ειδικότερα, οι δείκτες αναπτύσσονται σύμφωνα με τις προτεραιότητες που τέθηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Στοκχόλμης και του Γκέτεμποργκ σε τομείς όπως η ποιότητα της εργασίας, η μέριμνα για τα παιδιά, οι εισάγουσες διακρίσεις διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών και ιδίως η βιώσιμη ανάπτυξη. Η επιτευχθείσα πρόοδος σε κάθε έναν από αυτούς τους τομείς συνοψίζεται στο παράρτημα 3.

41. Η Επιτροπή μελετά επίσης μία προσέγγιση που θα βασίζεται σε σύνθετους δείκτες. Τέτοιου είδους δείκτες χρησιμοποιούνται ήδη στο πλαίσιο ορισμένων από τις πιο λεπτομερείς τομεακές διαδικασίες, όπως ο πίνακας αποτελεσμάτων για την καινοτομία. Οι σύνθετοι δείκτες υπολογίζονται σταθμίζοντας από κοινού μία δέσμη καλά επιλεγμένων συστατικών δεικτών, ούτως ώστε να απεικονίζεται, σε συνοπτική μορφή, η πρόοδος που έχει επιτελέσει το κάθε κράτος μέλος σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Οι σύνθετοι δείκτες παρουσιάζουν το πλεονέκτημα ότι καλύπτουν περισσότερα πληροφοριακά στοιχεία από εκείνα που μπορούν να περιληφθούν στον τρέχοντα κατάλογο διαρθρωτικών δεικτών και ότι παρέχουν τη δυνατότητα μείωσης του αριθμού των δεικτών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο. Ωστόσο, επειδή από τους σύνθετους δείκτες μπορούν να εξαχθούν ισχυρά πολιτικά μηνύματα, οι δείκτες αυτοί πρέπει να είναι αξιόπιστοι και να βασίζονται σε ορθή μεθοδολογία. Επομένως, πρέπει να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια για την ανάπτυξη αυτών των δεικτών, να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσαν να περιληφθούν στον κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών και να αξιολογηθεί η συνεκτικότητα των πολιτικών μηνυμάτων που εκπέμπουν οι δείκτες αυτοί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2002

Κατάλογος των 36 διαρθρωτικών δεικτών για τη συγκεφαλαιωτική έκθεση 2002
Γενική οικονομική κατάσταση a. Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ΜΑΔ) και ρυθμός αύξησης πραγματικού ΑΕΠ b. Παραγωγικότητα εργασίας (ανά απασχολούμενο και ανά ώρα εργασίας) c. Ποσοστό ανεργίας d. Πληθωρισμός e. Πραγματική αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος f. Δημοσιονομικό υπόλοιπο
I. Απασχόληση 1. Ποσοστό απασχόλησης (συνολικό και ανά φύλο) 2. Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων 3. **Διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών** 4. Φορολογικός συντελεστής χαμηλόμισθων 5.Δια βίου μάθηση (συμμετοχή ενηλίκων σε εκπαίδευση και κατάρτιση) **6. Εργατικά ατυχήματα (**ποιότητα της εργασίας**)**
II. Καινοτομία και έρευνα 1. Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση 2. Δαπάνες Ε&Α 3. Επίπεδο πρόσβασης στο Διαδίκτυο **4. Διδακτορικά διπλώματα στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας** 5. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας 6. Επιχειρηματικό κεφάλαιο
III. Οικονομική μεταρρύθμιση 1. Σχετικά επίπεδα τιμών και σύγκλιση τιμών 2. Τιμές στις βιομηχανίες δικτύου **3. Διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου** 4. Δημόσιες συμβάσεις 5. Τομεακές και ad hoc κρατικές ενισχύσεις 6. Κεφάλαια αντληθέντα από τα χρηματιστήρια
IV. Κοινωνική συνοχή 1. Κατανομή εισοδήματος (αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων) 2. Ποσοστό φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις 3. Εμμονή της φτώχειας 4. Περιφερειακή συνοχή 5. Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και δεν παρακολουθούν περαιτέρω μαθήματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης 6. Μακροχρόνια ανεργία
V. Περιβάλλον **1. Εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου** 2. Ενεργειακή ένταση της οικονομίας **3. Μεταφερθέντες όγκοι (τόνοι εμπορευμάτων και αριθμός επιβατών ανά χιλιόμετρο) ως προς το ΑΕΠ** **4. Κατανομή ανά μεταφορικό μέσο** **5. Δείκτης ποιότητας του αέρα σε αστικό περιβάλλον** **6. Αστικά απόβλητα**

Οι νέοι δείκτες αναγράφονται με έντονους χαρακτήρες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΛΘΑΝ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

Δείκτες που προστέθηκαν στον κατάλογο	Δείκτες που αφαιρέθηκαν από τον κατάλογο
Γενική οικονομική κατάσταση	**Γενική οικονομική κατάσταση** 1. Χρέος γενικής κυβέρνησης
I. Απασχόληση 1. Εργατικά ατυχήματα - θανατηφόρα και σοβαρά (ποιότητα της εργασίας) 2. Διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών	**I. Απασχόληση** 2. Αύξηση της απασχόλησης 3. Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης (συγχωνεύθηκε με το ποσοστό απασχόλησης)
II. Καινοτομία και έρευνα 3. Διδακτορικά διπλώματα στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας	**II. Καινοτομία και έρευνα** 4. Δαπάνες ΤΠΕ 5. Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας
III. Οικονομική μεταρρύθμιση 4. Διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου	**III. Οικονομική μεταρρύθμιση** 6. Εμπορική ενοποίηση 7. Επενδύσεις των επιχειρήσεων
IV. Κοινωνική συνοχή	**IV. Κοινωνική συνοχή** 8. Νοικοκυριά ανέργων
V. Περιβάλλον 5. Εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου 6. Μεταφερθέντες όγκοι (τόνοι εμπορευμάτων και αριθμός επιβατών ανά χιλιόμετρο) ως προς το ΑΕΠ 7. Κατανομή ανά μεταφορικό μέσο 8. Ποιότητα του αέρα σε αστικό περιβάλλον 9. Αστικά απόβλητα	**V. Περιβάλλον**

Σημείωση: Ο δείκτης για το "ποσοστό ανεργίας" μετακινήθηκε από τον τομέα "απασχόληση" στη γενική οικονομική κατάσταση. Ο δείκτης για την "ενεργειακή ένταση της οικονομίας" μετακινήθηκε από τη γενική οικονομική κατάσταση στον τομέα "περιβάλλον".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης του προηγούμενου έτους για τους διαρθρωτικούς δείκτες (Σεπτέμβριος 2000) και ιδίως από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης (Μάρτιος 2001), οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιτέλεσαν σημαντική πρόοδο όσον αφορά την κατάρτιση δεικτών.

2. Το παράρτημα αυτό περιγράφει την πρόοδο που επιτεύχθηκε στους τομείς στους οποίους οι υπηρεσίες της Επιτροπής επικέντρωσαν την προσοχή τους: δυνητικό ΑΕΠ, ποιότητα της εργασίας, οριακός πραγματικός φορολογικός συντελεστής, δημογραφία των επιχειρήσεων, ψηφιακή κοινωνία, εγγραφή νέων εταιρειών, δομή της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου, κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη. Στο παράρτημα αυτό παρουσιάζεται επίσης ο νέος κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν.

3. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής μελετούν επίσης την ανάπτυξη σύνθετων δεικτών. Πραγματοποιείται πρόοδος όσον αφορά την κατάρτιση δύο σύνθετων δεικτών στον τομέα της καινοτομίας και έρευνας: δείκτης για τις "επενδύσεις σε μία βασιζόμενη στη γνώση οικονομία" και δείκτης για την "πρόοδο της μετάβασης προς μία βασιζόμενη στη γνώση οικονομία". Οι εργασίες αυτές αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί πριν από τη σύνταξη της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης για το 2003. Οι εργασίες πρέπει να συνεχιστούν προκειμένου να εκτιμηθεί η αξιοπιστία των σύνθετων δεικτών, να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο οι δείκτες αυτοί μπορούν να περιληφθούν στον κατάλογο και να αξιολογηθεί η συνεκτικότητα των πολιτικών μηνυμάτων που οι δείκτες αυτοί εκπέμπουν.

Γενική οικονομική κατάσταση

4. Για την κατάρτιση δείκτη σχετικού με τη **δυνητική παραγωγή** οι υπηρεσίες της Επιτροπής προτίμησαν να χρησιμοποιήσουν συνάρτηση παραγωγής παρά στατιστική προσέγγιση. Ωστόσο, παρότι αρχίζει να διαφαίνεται συναίνεση για την ακριβή μέθοδο που θα πρέπει να ακολουθηθεί, κανένας δείκτης δεν θα είναι έγκαιρα διαθέσιμος για τη σύνταξη της συγκεφαλαιωτικής έκθεση του 2002.

Απασχόληση

5. Παράλληλα, για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάεκεν προετοιμάστηκε πλήρης κατάλογος δεικτών για την **ποιότητα της απασχόλησης.** Ένας από τους δείκτες αυτούς, ο οποίος αφορά τη "δια βίου μάθηση" είχε ήδη περιληφθεί στον κατάλογο του προηγούμενου έτους. Είχε προταθεί να περιληφθούν την παρούσα έκθεση τέσσερις επιπλέον διαρθρωτικοί δείκτες· δύο από αυτούς, οι οποίοι αφορούν τα "εργατικά ατυχήματα - σοβαρά και θανατηφόρα" και "τις διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών" έχουν ήδη περιληφθεί στον εφετινό κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών. Για τη συγκέντρωση περαιτέρω πληροφοριακών στοιχείων που θα χρησιμοποιηθούν για να αναλυθούν οι διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών θα διεξαχθούν περαιτέρω εργασίες επεξεργασίας των στοιχείων για τις αμοιβές ανάλογα με το φύλο· τα στοιχεία αυτά θα προσαρμοσθούν βάσει παραγόντων όπως η ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης/δεξιοτήτων, το επάγγελμα, η εμπειρία και ο τομέας.

6. Την περίοδο αυτή καταρτίζονται, με την τεχνική συνδρομή του ΟΟΣΑ, δείκτες για τον **"οριακό πραγματικό φορολογικό συντελεστή"** και τον "μέσο πραγματικό φορολογικό συντελεστή". Με τους δείκτες αυτούς επιδιώκεται ιδιαίτερα ο προσδιορισμός των παγίδων φτώχειας και ανεργίας αντίστοιχα. Ωστόσο, αναμένεται ότι τα στοιχεία για το 1999 δεν θα είναι εγκαίρως διαθέσιμα για τη σύνταξη της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης του 2002.

Καινοτομία και έρευνα

7. Καταρτίστηκαν τρεις δείκτες για την **ψηφιακή κοινωνία.** Για τη συμπλήρωση του υφιστάμενου δείκτη σχετικά με το επίπεδο πρόσβασης στο Διαδίκτυο, τον Ιούνιο του 2001 δημοσιεύθηκε μια πρώτη σειρά δεδομένων που αφορούν τον "αριθμό μαθητών ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή". Δεδομένου ότι σήμερα το 90% και πλέον των σχολείων της ΕΕ είναι συνδεδεμένα με το Διαδίκτυο, ο νέος αυτός δείκτης θα μετρά με μεγαλύτερη ακρίβεια τον αριθμό μαθητών που διαθέτουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Ο δεύτερος δείκτης, ο οποίος αφορά την "ψηφιακή κυβέρνηση", αντιστοιχεί στο μέσο ποσοστό χρησιμοποίησης είκοσι βασικών δημόσιων υπηρεσιών προσβάσιμων μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή. Δεδομένου ότι τα οριστικά αποτελέσματα έρευνας για τον δείκτη αυτό δεν θα είναι διαθέσιμα πριν από τον Νοέμβριο του 2001, δεν κατέστη δυνατό να εκτιμηθεί η ποιότητα των δεδομένων ή να ενσωματωθεί ο δείκτης αυτός στη συγκεφαλαιωτική έκθεση του τρέχοντος έτους. Επομένως, ο δείκτης για την "ψηφιακή κυβέρνηση" περιλήφθηκε στον κατάλογο δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν. Τέλος όσον αφορά το "μερίδιο του ηλεκτρονικού εμπορίου στον κύκλο εργασιών" (που καλύπτει τόσο τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων (B2B) όσο και το ηλεκτρονικό εμπόριο), δοκιμαστικά δεδομένα για τον δείκτη αυτόν αναμένονται τον Οκτώβριο του 2001 ενώ τα πλήρη στοιχεία για το 2001 θα είναι διαθέσιμα τον Σεπτέμβριο 2002. Αυτός είναι ο λόγος που, και στην περίπτωση αυτή, δεν κατέστη δυνατό να περιληφθεί ο προαναφερόμενος δείκτης στη συγκεφαλαιωτική έκθεση αλλά στον κατάλογο δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν.

Οικονομική μεταρρύθμιση

8. Τα στοιχεία για την **διάρθρωση της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου** συγκεντρώθηκαν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και, μέσω της Eurostat, από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες. Η ποιότητά τους ποικίλλει σε συνάρτηση με τον τομέα και τον ακριβή ορισμό του επιλεγέντος δείκτη. Ωστόσο, κατέστη δυνατό να συγκεντρωθούν επαρκή ποιοτικώς στοιχεία ώστε "το μερίδιο αγοράς του παραδοσιακού φορέα" να συμπεριληφθεί στον κατάλογο. Πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των δεικτών στον εν λόγω τομέα, και για το σκοπό αυτό απαιτείται στενή συνεργασία με την Eurostat και τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες.

9. Όσον αφορά τη **δημογραφία των επιχειρήσεων,** τα εναρμονισμένα στοιχεία για τις "συστάσεις νέων επιχειρήσεων" και τους "δείκτες επιβίωσης νεοσύστατων επιχειρήσεων" που καλύπτουν τα περισσότερα κράτη μέλη αναμένεται να είναι διαθέσιμα μέχρι τα τέλη του 2002, ενώ μέχρι το 2003 θα έχουν καλυφθεί όλα τα κράτη μέλη. Λόγω τεχνικών δυσχερειών, τα στοιχεία για τις "πτωχεύσεις επιχειρήσεων" δεν θα είναι διαθέσιμα πριν από τη συγκεφαλαιωτική έκθεση για το 2004.

10. Την περίοδο αυτή εκπονούνται δείκτες για την **εγγραφή νέων εταιρειών** στο πλαίσιο της διαδικασίας BEST, βάσει του πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται ότι τον Μάρτιο του 2002 θα υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για "τον απαιτούμενο χρόνο εγγραφής μιας ανώνυμης εταιρείας", "το κόστος εγγραφής ανώνυμης εταιρείας", "τον συνολικό αριθμό διατυπώσεων εγγραφής μιας ανώνυμης εταιρείας" και τις "ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για την εγγραφή μιας ανώνυμης εταιρείας".

Κοινωνική συνοχή

11. Η Επιτροπή κοινωνικής προστασίας υπογράμμισε τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του κοινωνικού αποκλεισμού. Διεξάγονται εργασίες με σκοπό την κατάρτιση κατάλληλων δεικτών για, π.χ., την υγεία και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, την κατοικία και τις συνθήκες διαβίωσης. Επιπλέον, επιτεύχθηκε πρόοδος όσον αφορά την λήψη πιο ενημερωμένων στοιχείων από το ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά (ECHP). Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη σύνταξη της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης του 2002 είναι εκείνα που αφορούν το 1998, μειώνοντας έτσι την χρονική υστέρηση κατά ένα έτος σε σχέση με πέρυσι. Στο μέλλον, αυτοί οι δείκτες θα βασίζονται στις νέες "Στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης" (EU-SILC), οι οποίες αναμένεται να παρέχουν στοιχεία με χρονική υστέρηση μόνον δύο ετών. Εκπονούνται νέοι δείκτες για την **παιδική μέριμνα,** π.χ. μέσω της αναθεώρησης του ερωτηματολογίου που συμπληρώνεται στο πλαίσιο της έρευνας για το εργατικό δυναμικό στην ΕΕ, όμως μέχρι στιγμής κανένα στοιχείο δεν είναι έτοιμο για την συγκεφαλαιωτική έκθεση του 2002.

Νέος κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν

12. Στο προηγούμενο τμήμα περιγράφονταν οι τομείς στους οποίους επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος κατά το προηγούμενο έτος. Το παρόν τμήμα αφορά το νέο κατάλογο δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν, ο οποίος περιλαμβάνει δείκτες που υπήρχαν ήδη στον κατάλογο του προηγούμενου έτους αλλά οι οποίοι, παρότι οι εργασίες είχαν σημειώσει σημαντική πρόοδο, δεν ήταν εγκαίρως έτοιμοι για να περιληφθούν στην έκθεση του έτους αυτού. Πρόκειται για τους δείκτες που αφορούν τη δυνητική παραγωγή, τον οριακό πραγματικό φορολογικό συντελεστή, τη δημογραφία των επιχειρήσεων, το ηλεκτρονικό εμπόριο και την εγγραφή νέων εταιρειών. Ορισμένοι άλλοι δείκτες παραμένουν από το προηγούμενο έτος λόγω της ανεπαρκούς προόδου που σημειώθηκε καθότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής έπρεπε να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στον καθορισμό ενός αριθμού δεικτών που η διαχείρισή του να είναι εύκολη.

13. Μεταξύ των νέων δεικτών που προστέθηκαν στον κατάλογο περιλαμβάνεται δείκτης για τις **δυνατότητες παιδικής μέριμνας**, ως απάντηση σε αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στοκχόλμης σχετικά με τους δείκτες που πρέπει να αναπτυχθούν στον τομέα αυτό. Προστέθηκε επίσης δείκτης για την **ηλεκτρονική κυβέρνηση** προκειμένου να καταδειχτεί η πολιτική προτεραιότητα που έχει δοθεί στο δείκτη αυτό από το Συμβούλιο "Εσωτερική αγορά"· σημαντική πρόοδος έχει ήδη επιτελεστεί όσον αφορά την κατάρτιση του εν λόγω δείκτη. Στον κατάλογο προστέθηκε δείκτης για τις **επενδύσεις ΤΠΕ**, επειδή ο δείκτης για τις δαπάνες ΤΠΕ αφαιρέθηκε από τον κατάλογο λόγω των εγγενών τεχνικών προβλημάτων που παρουσίαζε. Περιλήφθηκε επίσης δείκτης **χρηματοοικονομικής ενοποίησης**, ο οποίος είναι καλύτερα προσαρμοσμένος στις ανάγκες από ό,τι ο δείκτης "κεφάλαια αντλούμενα από χρηματιστήρια", ο οποίος επηρεάζεται έντονα από την οικονομική συγκυρία. Προτείνεται τέλος να αναπτυχθούν έξι δείκτες για το νέο τομέα "**περιβάλλον**". Αυτό οφείλεται στο ότι ο εν λόγω τομέας προστέθηκε πρόσφατα στους διαρθρωτικούς δείκτες και στο ότι για τον τομέα αυτό τα διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία είναι σχετικά περιορισμένα σε σύγκριση με άλλους τομείς. Στο πλαίσιο του τομέα αυτού, ο δείκτης για το **προσδόκιμο ζωής χωρίς αναπηρίες** υπογραμμίζει τη ζωτική σημασία που έχει η καλή υγεία για μία παραγωγική, ικανοποιητική και ανεξάρτητη ζωή.

Κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν
σύνθετους δείκτες
Γενική οικονομική κατάσταση *1. Δυνητική παραγωγή* 2. Συνολική παραγωγικότητα συντελεστών
Ι. Απασχόληση 3. Κενές θέσεις *4. Ποιότητα της εργασίας* *5.Οριακός (και μέσος) πραγματικός φορολογικός συντελεστής* 6. Δυνατότητες μέριμνας για τα παιδιά
ΙΙ. Καινοτομία και έρευνα 7. Σύνθετοι δείκτες για την οικονομία της γνώσης 8. Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινο κεφάλαιο *9. Ηλεκτρονικό εμπόριο* *10. Ηλεκτρονική κυβέρνηση* 11. Επενδύσεις ΤΠΕ
ΙΙΙ. Οικονομική μεταρρύθμιση *12. Δημογραφία επιχειρήσεων* *13. Εγγραφή νέων εταιρειών* 14. Κόστος κεφαλαίου 15. Χρηματοπιστωτική ενοποίηση
IV. Κοινωνική συνοχή Η ανάπτυξη των δεικτών θα συνεχισθεί από την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας και από τις υπηρεσίες της Επιτροπής
V. Περιβάλλον 16. Κατανάλωση χημικών τοξικών ουσιών 17. Προσδόκιμο ζωής χωρίς αναπηρίες 18. Βιοποικιλότητα 19. Παραγωγικότητα των πόρων 20. Ποσοστό ανακύκλωσης ορισμένων υλικών 21. Παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων

Οι δείκτες που εκπονούνται την περίοδο αυτή αναγράφονται με πλάγιους χαρακτήρες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – Ορισμός, πηγή, διαθεσιμότητα και στόχος των επιλεγμένων δεικτών

Δείκτες γενικής οικονομικής κατάστασης

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα*	Γενικός πολιτικός στόχος
a. Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ	Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ) Ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 1995)	Eurostat· εθνικοί λογαριασμοί.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία *Χρονολογικές σειρές:* 1991-2000.	Ανάπτυξη, επίπεδο διαβίωσης.
b. Παραγωγικότητα εργασίας	ΑΕΠ ανά απασχολούμενο ΑΕΠ σε ΜΑΔ ανά ώρα εργασίας σε σχέση με την ΕΕ15 (ΕΕ15=100)	Eurostat· εθνικοί λογαριασμοί και ΟΟΣΑ.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία *Χρονολογικές σειρές:* 1991-2000.	Συνολική αποτελεσματικότητα της οικονομίας.
c. Ποσοστό ανεργίας	Σύνολο ανέργων ως ποσοστό του συνολικού ενεργού πληθυσμού. Εναρμονισμένες σειρές. (Συνολικός, γυναικείος και ανδρικός πληθυσμός.)	Eurostat· στατιστικά στοιχεία για την ανεργία.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές:* 1991 – 2000	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
d. Πληθωρισμός	Ετήσια εκατοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) (ετήσιος μέσος όρος)	Eurostat· στατιστικές τιμών.	*Κάλυψη:* ΕνΔΤΚ για όλα τα κράτη μέλη Τα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα. *Χρονολογικές σειρές:* 1991-2000	Υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον.
e. Πραγματική αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	Ποσοστό αύξησης του δείκτη: αμοιβή ανά εργαζόμενο (σε σταθερές τιμές) δια του πηλίκου ΑΕΠ/συνολική απασχόληση (σε σταθερές τιμές)	Eurostat· εθνικοί λογαριασμοί.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές:* 1991-2000	Υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον.
f. Δημοσιονομικό υπόλοιπο	Καθαρή δανειοληπτική/δανειοδοτική ικανότητα της κεντρικής κυβέρνησης, των τοπικών διοικήσεων και της κοινωνικής ασφάλισης, ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Eurostat· ΟΟΣΑ.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές:* 1991-2000	Υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον.

* *"Χρονολογικές σειρές"* : έτη για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία στα περισσότερα κράτη μέλη.

(I) ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Δείκτης	**Ορισμός**	**Πηγή**	**Διαθεσιμότητα**	**Γενικός πολιτικός στόχος**
1. Ποσοστό απασχόλησης (συνολικό και ανά φύλο)	Εργαζόμενοι ηλικίας 15-64 ετών ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών. (Συνολικός αριθμός, άνδρες και γυναίκες.)	Eurostat· έρευνα εργατικού δυναμικού.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές:* 1991 – 2000	Πλήρης απασχόληση.
2. Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων εργαζομένων	Ηλικιωμένοι εργαζόμενοι (ηλικίας 55-64 ετών) ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών. (Συνολικός, γυναικείος και ανδρικός πληθυσμός.)	Eurostat· έρευνα εργατικού δυναμικού.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές:* 1991 – 2000	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
3. Διαφορές αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών	Σχέση μεταξύ του δείκτη ωριαίας αμοιβής των γυναικών και εκείνου των ανδρών για μισθωτή εργασία τουλάχιστον 15 ωρών ανά εβδομάδα	Eurostat· ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά (ECHP)	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1995-97	Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου.
4. Φορολογικός συντελεστής χαμηλόμισθων	Φόρος εισοδήματος συν εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών μείον παροχές σε μετρητά ως ποσοστό του κόστους εργασίας ενός χαμηλόμισθου (άτομο μόνο με μισθό ίσο προς το 67% του μέσου μισθού στην παραγωγή).	ΟΟΣΑ· στατιστικά φορολογικά στοιχεία (για τις εργασίες σχετικά με το μέσο εργατικό μισθό)	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές:* 1991-99 εκτιμήσεις για το 2000.	Μέτρηση της φορολογικής πίεσης επί της εργασίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τους χαμηλόμισθους και τους σχετικά ανειδίκευτους.
5. Δια βίου μάθηση (συμμετοχή ενηλίκων σε εκπαίδευση και κατάρτιση)	Ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών που συμμετέχει σε εκπαίδευση και κατάρτιση. (συμμετοχή ενηλίκων σε κατάρτιση κατά τη διάρκεια των 4 εβδομάδων πριν από την έρευνα).	Eurostat· έρευνα εργατικού δυναμικού.	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Οι F, NL, P χρησιμοποιούν μη εναρμονισμένες μεθοδολογίες. *Χρονολογικές σειρές:* 1992 – 2000	Πλήρης απασχόληση. Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.
6. Εργατικά ατυχήματα - θανατηφόρα και σοβαρά (Ποιότητα εργασίας)	Αριθμός εργατικών ατυχημάτων (θανατηφόρα και σοβαρά) ανά 100 χιλιάδες εργαζόμενους.	Eurostat· ευρωπαϊκές στατιστικές για τα εργατικά ατυχήματα (ESAW).	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη. *Χρονολογικές σειρές: 1994-98*	Ποιότητα εργασίας.

(II) ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

Δείκτης	**Ορισμός**	**Πηγή**	**Διαθεσιμότητα**	**Γενικός πολιτικός στόχος**
1. Δημόσιες δαπάνες για εκπαίδευση	Συνολική δημόσια δαπάνη για εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Κοινό ερωτηματολόγιο Ουνέσκο / ΟΟΣΑ / Eurostat .	*Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη*. *Χρονολογικές σειρές*: 1995 έως 1998 (τα στοιχεία για το 1999 θα είναι διαθέσιμα στις αρχές του 2002).	Ποιότητα ανθρωπίνων πόρων.
2. Δαπάνες Ε&Α	Σύνολο δαπανών Ε&Α κατανεμημένων σύμφωνα με την πηγή - δαπάνες επιχειρήσεων (ΕΔΕΑ) και λοιπές δαπάνες (ΕΔΕΑ-ΔΔΕΑ) ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Ερωτηματολόγιο Eurostat συμπληρωμένο από τα κράτη μέλη	*Κάλυψη:* όλα τα κράτη μέλη (πλην Λουξεμβούργου), ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-99 (1998 και 1999 για τα περισσότερα κράτη μέλη).	Προσπάθειες Ε&Α.
3. Επίπεδο πρόσβασης στο Διαδίκτυο	Ποσοστό νοικοκυριών που διαθέτουν κατ΄ οίκον πρόσβαση στο Διαδίκτυο.	Έρευνα Ευρωβαρόμετρου	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1999-2001 (στοιχεία ανά εξάμηνο).	Κοινωνία της πληροφορίας.
4. Διδακτορικά διπλώματα στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας	Συνολικός αριθμός νέων διδακτορικών διπλωμάτων στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας ανά πληθυσμό 1000 ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών	Κοινό ερωτηματολόγιο Ουνέσκο / ΟΟΣΑ / Eurostat	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη πλην EL και LUX. Στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1997 - 1999	Ποιότητα ανθρώπινων πόρων.
5. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Αριθμός ευρωπαϊκών και αμερικανικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο κατοίκων (Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας ΕΡΟ και USPTO)	Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΟ) και Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των ΗΠΑ (USPTO).	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1996-99 (προσωρινά στοιχεία για το 2000)	Ικανότητα καινοτομίας.
6. Επιχειρηματικό κεφάλαιο	Επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου (δηλαδή ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο μείον οι εξαγορές), σε σχέση με το ΑΕΠ. Κατανομή ανά επενδυτικό στάδιο.	Ευρωπαϊκή Ένωση Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (για την ΕΕ), Price Waterhouse Coopers (για τις ΗΠΑ).	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη (δεν υπάρχουν στοιχεία για το Λουξεμβούργου) ΗΠΑ αλλά όχι Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-2000	Πρόσβαση στη χρηματοδότηση, ιδίως για την εκκίνηση επιχειρήσεων καινοτομίας.

(III) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Δείκτης	**Ορισμός**	**Πηγή**	**Διαθεσιμότητα**	**Γενικός πολιτικός στόχος**
1. Σχετικά επίπεδα τιμών και σύγκλιση τιμών.	Σχετικά επίπεδα τιμών ιδιωτικής τελικής κατανάλωσης συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων φόρων (ΕΕ=100).	Eurostat / ΟΟΣΑ (στατιστικές τιμών: δείκτες ΙΑΔ)	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-98 για τα κράτη μέλη. 1993 και 1996 για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία και εκτιμήσεις για τα υπόλοιπα έτη. Εκτιμήσεις για το 1999.	Ενοποίηση αγορών προϊόντων. Αποτελεσματικότητα της αγοράς.
2. Τιμές στις βιομηχανίες δικτύου	Επίπεδα τιμών και εξέλιξη στις αγορές τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.	Eurostat· στατιστικά στοιχεία για την ενέργεια. ΓΔ INFSO για τα στοιχεία που αφορούν τις τηλεπικοινωνίες.	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Ορισμένα στοιχεία από τις ΗΠΑ και Ιαπωνία όσον αφορά τις τηλεπικοινωνίες. *Χρονολογικές σειρές*: 1992-2001 για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο. 1997-2000 για τις τηλεπικοινωνίες.	Αποτελεσματικότητα της αγοράς
3. Δομή της αγοράς στις βιομηχανίες δικτύου	Μερίδιο αγοράς του παραδοσιακού φορέα στις αγορές σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Μερίδιο που κατέχει ο μεγαλύτερος παραγωγός στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.	Μελέτη της Επιτροπής όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια. ΓΔ INFSO όσον αφορά τα στοιχεία για τις τηλεπικοινωνίες.	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη πλην DK, και D για τη σταθερή τηλεφωνία, όλα τα κράτη μέλη για την κινητή τηλεφωνία, όλα τα κράτη μέλη πλην L για την ηλεκτρική ενέργεια *Χρονολογικές σειρές*: 1997-99 για τη σταθερή τηλεφωνία, 2000 για την κινητή τηλεφωνία.	Αποτελεσματικότητα της αγοράς
4. Δημόσιες συμβάσεις	Αξία δημοσίων συμβάσεων που ανατίθενται σύμφωνα με την ανοικτή διαδικασία, ως ποσοστό του ΑΕΠ.	ΓΔ MARKT· Eurostat	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1993-2000	Ενοποίηση των αγορών προϊόντων
5. Τομεακές και ad hoc κρατικές ενισχύσεις	Κρατικές ενισχύσεις (τομεακές και ad hoc) ως ποσοστό του ΑΕΠ.	ΓΔ COMP	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: τριετείς μέσοι όροι από την περίοδο 1990-92 έως την περίοδο 1997-99.	Στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά

6. Κεφάλαια αντληθέντα από τα χρηματιστήρια	Κεφάλαια αντληθέντα από τα χρηματιστήρια ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Διεθνής Ομοσπονδία Χρηματιστηρίων Αξιών (FIBV).	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-2000	Χρηματοδότηση της ανάπτυξης

(IV) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Δείκτης	**Ορισμός**	**Πηγή**	**Διαθεσιμότητα**	**Γενικός πολιτικός στόχος**
1. Κατανομή εισοδήματος (αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων)	Η σχέση μεταξύ του συνολικού εισοδήματος του 20% του πληθυσμού της χώρας με το υψηλότερο εισόδημα και του εισοδήματος του 20% του πληθυσμού της χώρας με το χαμηλότερο εισόδημα. Η κατανομή του εισοδήματος υπολογίζεται βάσει του συνολικού εξισωθέντος εισοδήματος.	Eurostat· ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά (ECHP).	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1995-97.	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
2. Ποσοστό φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις	Ποσοστό του πληθυσμού κάτω από το όριο της φτώχειας πριν και μετά από τις κοινωνικές παροχές. Το όριο της φτώχειας ορίζεται ως το 60% του διάμεσου εξισωθέντος εισοδήματος.	Eurostat· ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά (ECHP).	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1995-97.	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
3. Εμμονή της φτώχειας	Μερίδιο του πληθυσμού που ζει μονίμως κάτω από το όριο της φτώχειας επί τρία συνεχή έτη	Eurostat· ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά (ECHP).	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη πλην B, FIN και S. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1996-97.	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
4. Περιφερειακή συνοχή	Συντελεστής διακύμανσης του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ μεταξύ των περιφερειών (επίπεδο 3 της NUTS) της κάθε χώρας.	Eurostat· περιφερειακές στατιστικές.	*Κάλυψη* : όλα τα κράτη μέλη. Για την Ιταλία τα στοιχεία αφορούν μόνο το επίπεδο NUTS 2. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα. *Χρονολογικές σειρές*: 1995-1998 βάσει του ΕΣΟΛ 95. 1991-94 βάσει του ΕΣΟΛ 79	Συνοχή.
5. Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και δεν παρακολουθούν περαιτέρω μαθήματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης	Ποσοστό ατόμων ηλικίας 18-24 ετών με κατώτερη δευτεροβάθμια μόνο εκπαίδευση που δεν συνεχίζουν εκπαίδευση ή κατάρτιση.	Eurostat· έρευνα εργατικού δυναμικού.	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1992-2000 (για την IRL και την A τα τελευταία στοιχεία αφορούν το 1997)	Επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

6. Δείκτης μακροχρόνιας ανεργίας	Συνολικός αριθμός μακροχρόνιων ανέργων (περισσότερο από 12 μήνες) ως ποσοστό του συνολικού ενεργού πληθυσμού - εναρμονισμένες σειρές.	Eurostat· βάσει της έρευνας εργατικού δυναμικού.	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη πλην EL. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-2000	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

(V) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δείκτης	**Ορισμός**	**Πηγή**	**Διαθεσιμότητα**	**Γενικός πολιτικός στόχος**
1. Εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	Συνολικά στοιχεία για τα 6 κυριότερα αέρια που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου (CO_2, CH_4, N_2O, HFCs, PFCs και SF_6) εκφραζόμενα σε ισοδύναμα CO_2.	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-99	Να περιοριστούν οι κλιματικές μεταβολές και να τεθεί σε εφαρμογή το πρωτόκολλο του Κιότο.
2. Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	Ακαθάριστη εγχώρια κατανάλωση ενέργειας/ΑΕΠ	Eurostat· στατιστικές για την ενέργεια.	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-99.	Αποτελεσματικότερη χρήση της ενέργειας.
3. Μεταφερθέντες όγκοι σε σχέση με το ΑΕΠ (εμπορεύματα και επιβάτες)	Δείκτης μεταφερθέντων όγκων (εμπορεύματα και επιβάτες) προς ΑΕΠ. Η μέτρηση γίνεται σε τονοχιλιόμετρα/ΑΕΠ και σε επιβατοχιλιόμετρα/ΑΕΠ (βάση 1995=100).	Eurostat/ΓΔ TREN/ Γραφείο ΗΠΑ για τις στατιστικές στον τομέα των μεταφορών	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη και ΗΠΑ. Τα στοιχεία για την Ιαπωνία αναμένονται για την συγκεφαλαιωτική έκθεση. *Χρονολογικές σειρές*: Εμπορεύματα 1991-96· Επιβάτες 1991-99	Η οικονομική ανάπτυξη να μην είναι πλέον συνάρτηση της ανάπτυξης των μεταφορών.
4. Κατανομή ανά μεταφορικό μέσο (εμπορεύματα και επιβάτες)	Κατανομή ανά μεταφορικό μέσο όσον αφορά τη μεταφορά εμπορευμάτων (μεταξύ οδικών μεταφορών και των λοιπών τρόπων μεταφοράς: σιδηρόδρομος, εσωτερική ναυσιπλοΐα, πετρελαιαγωγοί, θαλάσσιες μεταφορές) και τη μεταφορά επιβατών (μεταξύ οδικών και εναέριων μεταφορών και των λοιπών τρόπων μεταφοράς: σιδηρόδρομος, πλοία και μέσα μαζικής μεταφοράς).	Eurostat / ΓΔ TREN/Γραφείο ΗΠΑ για τις στατιστικές στον τομέα των μεταφορών	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη και ΗΠΑ. Τα στοιχεία για την Ιαπωνία αναμένονται για την συγκεφαλαιωτική έκθεση. *Χρονολογικές σειρές*: Εμπορεύματα 1991-96· Επιβάτες 1991-99	Εξέλιξη προς τρόπους μεταφοράς πιο φιλικούς προς το περιβάλλον.
5. Ποιότητα του αέρα σε αστικό περιβάλλον	Δείκτες βασιζόμενοι στις συγκεντρώσεις όζοντος και σωματιδίων σε αστικές περιοχές (αριθμός ημερών που η ρύπανση υπερβαίνει τα όρια για κάθε ένα από τους δυο επιλεγέντες ατμοσφαιρικούς ρύπους)	Ευρωπαϊκό θεματικό κέντρο / Ποιότητα του αέρα	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη πλην LUX και S για το όζον· και D, F, I, LUX, P και S για τα σωματίδια. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-98 (με κενά)	Βελτίωση της ποιότητας του αέρα σε αστικό περιβάλλον.

6.Αστικά απόβλητα	Αστικά απόβλητα (συγκέντρωση, υγειονομική ταφή και καύση) σε kg ανά άτομο κατ΄ έτος	Eurostat· στατιστικές για το περιβάλλον	*Κάλυψη*: όλα τα κράτη μέλη πλην Α για την συγκέντρωση· και EL, IRL και UK για την καύση. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Στοιχεία για όλα τα κράτη μέλη αναμένονται στα τέλη του 2001. *Χρονολογικές σειρές*: 1991-98 (με κενά)	Να μειωθεί η παραγωγή αποβλήτων και οι επιβλαβείς για το περιβάλλον τρόποι διάθεσης των απορριμμάτων.